

Α΄ΦΑΣΗ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΟ: Ξενοφώντος, Έλληνικά, 4.1.34-36

Ο βασιλιάς της Σπάρτης Αγησίλαος εκστράτευσε το 396 π.Χ. εναντίον των Περσών στη Μικρά Ασία για την ανεξαρτησία των ελληνικών πόλεων. Όταν εισέβαλε στην επικράτεια του σατράπη Φαρνάβαζου και λεηλάτησε την πόλη Δασκύλειον, ο τελευταίος απέτυχε να τον νικήσει και οι δύο άνδρες ήρθαν σε συνεννόηση. Στο απόσπασμα που ακολουθεί απαντά ο Αγησίλαος στο παράπονο που εξέφρασε ο Φαρνάβαζος κατά τη συνάντησή τους ότι, ενώ ο ίδιος υπήρξε πιστός φίλος και σύμμαχος των Σπαρτιατών κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου, τώρα οι Σπαρτιάτες, αντί να του δείξουν έμπρακτα την ευγνωμοσύνη τους, καταστρέφουν και λεηλατούν τη γη και την περιουσία του.

Ὁ δὲ Ἀγησίλαος χρόνῳ ποτὲ εἶπεν· ἄλλ' οἴμαι μὲν σε, ὦ Φαρνάβαζε, εἰδέναι¹ ὅτι καὶ ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πόλεσι ξένοι² ἀλλήλοις γίνονται ἄνθρωποι. Οὗτοι δέ, ὅταν αἱ πόλεις πολέμια γένωνται, σὺν ταῖς πατρίσι καὶ τοῖς ἐξενωμένοις πολεμοῦσι καί, ἂν οὕτω τύχῳσιν, ἔστιν ὅτε³ καὶ ἀπέκτειναν ἀλλήλους. Καὶ ἡμεῖς οὖν νῦν βασιλεῖ τῷ ὑμετέρῳ πολεμοῦντες πάντα ἠναγκάσμεθα τὰ ἐκείνου πολέμια νομίζειν· σοί γε μέντοι φίλοι γενέσθαι περὶ παντὸς ἂν ποιησαίμεθα⁴. Καὶ εἰ μὲν ἀλλάξασθαί σε ἔδει ἀντὶ δεσπότην βασιλέως ἡμᾶς δεσπότης, οὐκ ἂν ἔγωγέ σοι συνεβούλευον· νῦν δὲ ἔξεστί σοι μεθ' ἡμῶν γενομένῳ μηδένα προσκυνοῦντα μηδὲ δεσπότην ἔχοντα ζῆν καρπούμενον τὰ σαυτοῦ. Καίτοι ἐλεύθερον εἶναι ἐγὼ μὲν οἴμαι ἀντάξιον εἶναι τῶν πάντων χρημάτων.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

1. εἰδέναι: ἀπαρέμφατο τοῦ ρήματος οἶδα που σημαίνει «ξέρω», «γνωρίζω»
2. ξένος: ὁ φίλος ἀπὸ φιλοξενία
3. ἔστιν ὅτε: κάποτε, μερικές φορές
4. περὶ παντὸς ἂν ποιησαίμεθα: θὰ κάναμε τὸ παν, ὥστε νὰ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

1. **Νὰ σημειώσετε, κυκλώνοντας τὴ σωστὴ ἀπάντηση, ποια ἀπὸ τὶς παρακάτω προτάσεις ἀντιστοιχεῖ στο νόημα τοῦ κειμένου:** [Μονάδες 10]
 - α) οἱ φίλιες ἀπὸ φιλοξενία γίνονται σεβαστές, ἀκόμη καὶ ἀν οἱ φίλοι προέρχονται ἀπὸ πόλεις ποὺ βρίσκονται σὲ ἐμπόλεμη κατάσταση
 - β) ὅταν δύο πόλεις βρίσκονται σὲ πόλεμο, οἱ πολῖτες οφείλουν νὰ πολεμήσουν ἀκόμη καὶ τοὺς φίλους ποὺ ἀπέκτησαν με φιλοξενία, ἐφόσον αὐτοὶ κατάγονται ἀπὸ τὴν ἐχθρική πόλη

γ) ο Αγησίλαος οφείλει να πολεμήσει τον Φαρνάβαζο, καθώς ο τελευταίος υπερασπίζεται τα συμφέροντα του Μεγάλου Πέρση βασιλιά.

2. Ο Αγησίλαος διατυπώνει μια πρόταση στον Φαρνάβαζο. Τι του προτείνει να επιλέξει;

[Μονάδες 15]

ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

A. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο (πτώση, έγκλιση, χρόνος, πρόσωπο, ρηματικός τύπος) της λέξης στην παρένθεση (μπορεί περισσότερες από μία απαντήσεις να είναι σωστές).

[Μονάδες 20]

1. Έλληνες _____ (ών) κατά τῆς Ἑλλάδος μάχονται.
2. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐποιοῦντο φίλους _____ (ὁ βέλτιστος).
3. Οὗτος παρὰ πάντων _____ (σωτήρ) τῆς Ἑλλάδος ἐνομίσθη.
4. Ἡ πόλις αὐτοῖς οὐκ ἐπιτρέψει _____ (παραβαίνω) τοὺς νόμους.
5. Ἀφίγμεθα _____ (βοηθός) ὑμῖν.

B. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση από τις προτεινόμενες.

[Μονάδες 15]

1. Ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον _____ (τί, εἴτε, πότερον) βούλοιτο μένειν ἢ ἀπιέναι.
2. _____ (Ἐάν, Εἰ, Εἰ καί) ἐμέ ἀποκτείνητε, βλάψετε ὑμᾶς αὐτοῦς.
3. (Ὅ,τι, Ὅστις, Ὅς) _____ ἀπέκτεινε τοὺς στρατηγούς, οὐδὲν καλὸν ἐποίησεν.
4. Ὑμεῖς _____ (ἐμοί, ἐμοῦ, ἐμέ) ἀκούσεσθε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.
5. Ἀποτρέπει με _____ (τούτου, τούτῳ, τοῦτον).

Γ. Να ξαναγράψετε την παρακάτω περίοδο με τις ακόλουθες αλλαγές: α) ήμεῖς= ἐγώ, βασιλεῖ= βασιλεῦσι, τὰ ἐκείνου= τὸ ἐκείνου. Να φροντίσετε να μην αλλοιωθεῖ το νόημα του κειμένου, που σημαίνει ὅτι ορισμένες λέξεις ἐνδέχεται να μην πρέπει να αλλάξουν. [Μονάδες 25]

«Καὶ ἡμεῖς οὖν νῦν βασιλεῖ τῷ ὑμετέρῳ πολεμοῦντες πάντα ἠναγκάσμεθα τὰ ἐκείνου πολέμια νομίζειν.»

Δ. Να ἐντοπίσετε τρεῖς διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους ἐκφέρεται συντακτικά ὁ χρόνος στο κείμενο και να δηλώσετε για κάθε περίπτωση τὸ εἶδος του τρόπου αὐτοῦ. [Μονάδες 15]
